«Η μάσκα και το θέατρο»

Με πηγαίο χιούμορ και ζωντάνια ο Ντάριο Φο φώτισε το Ηρώδειο • Μας δίδαξε θέατρο μεσ' από μία σπουδαία παράσταση – διάλογο

Της Κ. ΡΑΠΑΝΑΚΗ

Οι λέξεις δεν μπορούν ν' αποδώσουν αυτό που είδαμε την Πέμπτη το βράδυ στο Ηρώδειο σε παγκόσμια πρώτη. Ο Ντάριο Φο μας δίδαξε πράγματα που δεν περιγράφονται σε λίγες γραμμές. Βραβευμένος με Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1997 ο Φο συνεχίζει ακάθεκτος τη δημιουργικότατη πορεία του στο θέατρο με το ιδιαίτερα πολιτικοποιημένο, πνευματώδες και έξυπνο χιούμορ που τον χαρακτηρίζει. Θεατρικός συγγραφέας, ηθοποιός, σκηνοθέτης με την αχώριστη σύντροφο της ζωής του και συνεργάτη του στο θέατρο, τη Φράνκα Ράμε, ο Ντάριο Φο μας διδάσκει την ομορφιά και την αξία του θεάτρου μεσ' από ένα έντονα πολιτικοποιημένο πλαίσιο.

Ο Sture Allen μέλος της Σουηδικής Ακαδημίας, στην τελετή απονομής Νόμπελ Λογοτεχνίας, (10/12/1997) είπε: «Αξιότιμε κύριε Φο, η λέξη αξία παίζει έναν σημαντικό ρόλο στο έργο σας και είναι το κύριο θέμα του θεατρικού σας έργου "Η γέννηση ενός Ζογκλέρ". Η αξία που σας αποδίδεται σήμερα μπορεί να έχει άλλα χαρακτηριστικά, έχει όμως τον ίδιο πυρήνα. Εκ μέρους της Σουηδικής Ακαδημίας, σας συγχαίρω θερμά για το σύνολο της δουλειάς σας, για το οποίο σας απονέμεται σήμερα το Νόμπελ Λογοτεχνίας 1997 και σας ζητώ να ανεβείτε στο βήμα για να παραλάβετε το βραβείο».

Στο Ηρώδειο, ο Ντάριο Φο σε μια παράσταση – διάλογο και με θέμα «Η Μάσκα και το Θέατρο από την αρχαία Ελλάδα, στην Κομέντια ντελ Αρτε» αφηγήθηκε και έδειξε επί σκηνής όχι μόνον την ανθρωπολογική προέλευση και χρήση της μάσκας στο θέατρο, αλλά με ιστορίες και εκπληκτικούς αυτοσχεδιασμούς αποκάλυψε πολλά μυστικά του θεάτρου χωρίς ν' αφαιρέσει τίοποτα από τη μαγεία της σκηνής. Κομμάτια από έργα, τμήματα από τους ρόλους των χαρακτήρων της Κομέντια ντελ Αρτε αλλά και άφθονο χιούμορ με άμεσες πολιτικές νύξεις αποτελούν μέρος της μαγικής παράστασης του Φο στο Ηρώδειο. Στην παράσταση, η ανθρωπολογική έρευνα και χρήση της μάσκας συνδυάστηκε με τη μουσικότητα της γλώσσας, την «Γκραμλό», όπως εξήγησε, δίδαξε και έδειξε παραστατικότατα ο Φο.

Στο δεύτερο μέρος της παράστασης, η Φράνκα Ράμε υποδύθηκε ένα μέρος από μία δική της εκδοχή από τη «Μήδεια» σύμφωνα με την οποία η Μήδεια σκοτώνει τα παιδιά της και συμβολικά τερματίζει τη κοινωνικά επιβεβλημένη υποτέλεια του γυναικείου φύλου στο ανδρικό. Ο Σταύρος Παπασταύρου υπήρξε πολύτιμος μεταφραστής της παράστασης.

Ακούραστος, με άφθονη ζωτικότητα, ο Ντάριο Φο παρέδωσε μαθήματα θεάτρου επί δύο και πλέον ώρες σ' ένα κατάμεστο Ηρώδειο, κατοχυρώνοντας μια σημαντική παράσταση που γράφτηκε με ανεξίτηλα γράμματα στην ιστορία του θεάτρου. Ενα ντοκουμέντο από την τέχνη ενός σημαντικού θεατρανθρώπου.